

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 28. mai 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0197(COD)

6168/1/21
REV 1 ADD 1

FSTR 13
REGIO 22
FC 4
CADREFIN 70
CODEC 203
PARLNAT 122

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi

- Nõukogu põhjendused
- Nõukogu poolt vastu võetud 27. mail 2021

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 29. mail 2018 ettepaneku, mis käsitleb määrust Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta¹, mis on osa 2021.–2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika õigusaktide paketist. Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi „ERF“) ja Ühtekuuluvusfondi määruse üldine poliitiline eesmärk on tugevdada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, vähendades erinevusi ELi eri regioonide vahel kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklitega 174, 176 ja 177. Pärast COVID-19 pandeemia puhkemist ning osana muudetud mitmeaastasest finantsraamistikust (2021–2027) ja taastepaketist esitas komisjon 28. mail 2020 mitu muudatusettepanekut 2021.–2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika õigusaktide paketi, sealhulgas ERFi/Ühtekuuluvusfondi määruse² muutmiseks.
2. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse esialgse ettepaneku kohta vastu 17. oktoobril 2018³ ning muudetud ettepaneku kohta 18. septembril 2020⁴. Regioonide komitee võttis oma arvamuse esialgse ettepaneku kohta vastu 5. detsembril 2018⁵ ning muudetud ettepaneku kohta 14. oktoobril 2020⁶.
3. Euroopa Parlament võttis ERFi/Ühtekuuluvusfondi määruse suhtes oma seisukoha vastu 27. märtsi 2019. aasta täiskogu istungil toimunud esimesel lugemisel.
4. Struktuurimeetmete töörühm vaatas ERFi/Ühtekuuluvusfondi määruse ettepaneku läbi mitmel Bulgaaria, Austria, Rumeenia, Soome, Horvaatia, Saksamaa ja Portugali eesistumise ajal toimunud koosolekul.

---

¹ Dok 9522/18 + ADD 1 + ADD 2.

² Dok ST 8380/20 + ADD 1.

³ ELT C 62, 15.2.2019, lk 90.

⁴ ELT C 429, 11.12.2020, lk 236.

⁵ ELT C 86, 7.3.2019, lk 115.

⁶ ELT C 440, 18.12.2020, lk 191.

5. Alaliste esindajate komitee kinnitas 15. veebruaril 2019 esialgsed osalised läbirääkimisvolitused⁷. 22. juulil 2020 kinnitas alaliste esindajate komitee veel täiendavad osalised volitused läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Parlamendiga ERFi/Ühtekuuluvusfondi määrust käsitleva komisjoni muudetud ettepaneku üle⁸. Lisaks ajakohastas alaliste esindajate komitee 5. oktoobril 2020 osalisi läbirääkimisvolitusi, et võtta arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 ja taastepaketi kohta, mis võeti vastu Euroopa Ülemkogu 17., 18., 19., 20. ja 21. juuli 2020. aasta erakorralisel kohtumisel⁹.
6. Nende volituste alusel pidasid eesistujariigid Soome, Horvaatia, Saksamaa ja Portugal institutsioonidevahelisi läbirääkimisi, mis viidi lõpule 9. veebruaril 2021.
7. Euroopa Parlamendi regionaalarengukomisjon kiitis institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemused heaks 16. märtsil 2021. 18. märtsil 2021 saatis regionaalarengukomisjoni esimees nõukogu eesistujariigile kirja, milles märkis, et ta soovib täiskogul nõukogu seisukoha parlamendi teisel lugemisel muudatusteta heaks kiita pärast seda, kui see on õiguskeeleliselt viimistletud.
8. Eespool nimetatud kokkulepet arvesse võttes ja pärast õiguskeelelist viimistlemist võttis nõukogu 27. mail 2021 vastu oma esimese lugemise seisukoha vastavalt ELi toimimise lepingu artiklis 294 sätestatud seadusandlikule tavamenetlusele.

---

⁷ Dok 6147/19 ADD 2.

⁸ Dok 9430/20.

⁹ Dok 10880/20.

II. EESMÄRK (artiklid 2 ja 3)

9. ELi toimimise lepingu artikli 176 ning artikli 174 teise ja kolmanda lõigu kohaselt on ERFi eesmärk aidata jätkuvalt kaasa eri regioonide arengutaseme ühtlustamisele ja mahajäämuse vähendamisele kõige ebasoodsamates piirkondades, mille seas pööratakse erilist tähelepanu regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, sealhulgas eelkõige rahvaarvu vähenemisest tulenevad ebasoodsad tingimused, näiteks äärepoolseimatele piirkondadele, väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele, saartele, piiriülestele ja mäestikualadele. Ühtekuuluvusfond aitab jätkuvalt saavutada üldist eesmärki tugevdada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, andes rahalist abi keskkonnaprojektidele ning üleeuroopaliste võrkude projektidele transpordi infrastruktuuri valdkonnas (edaspidi „TEN-T“).
10. ERFist toetatakse järgmisi poliitikaeesmärke.
- Konkurentsivõimelisem ja arukam Euroopa majanduse uuendusliku ja aruka ümberkujundamise ning piirkondlike IKT-ühenduste edendamise kaudu („poliitikaeesmärk nr 1“).
  - Keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega majanduselt CO₂-neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline Euroopa, edendades õiglast üleminekut puhtale energiale, rohelist ja siniseid investeeringuid, ringmajandust, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, riskiennetust ja -juhtimist ning säästvat linnalist liikumiskeskonda („poliitikaeesmärk nr 2“).
  - Paremini ühendatud Euroopa liikuvuse tõhustamise kaudu („poliitikaeesmärk nr 3“).
  - Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu („poliitikaeesmärk nr 4“).
  - Kodanikele lähemal olev Euroopa igat liiki territooriumide kestliku ja tervikliku arengu ja kohalike algatuste soodustamise kaudu („poliitikaeesmärk nr 5“).

Poliitikaeesmärke nr 2 ja 3 toetatakse ka Ühtekuuluvusfondist.

Poliitikaeesmärke täpsustatakse seejärel erieesmärkides, mis on samuti sätestatud ERFi/Ühtekuuluvusfondi määruses.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

a) Erieesmärgid (artikkel 3)

11. Nõukogu esimese lugemise seisukohas on leitud hea tasakaal ERFi ja Ühtekuuluvusfondi raames taotletavate erieesmärkide vahel, kajastades peamisi probleeme, millega Euroopa praegu silmitsi seisab, millest COVID-19 pandeemiast taastumise toetamine, rohepööre, konkurentsivõime suurendamine ja ühendatuse parandamine on vaid mõned näited.
12. Selles kontekstis nähakse saavutatud kokkuleppega ERFile sõnaselgelt ette võimalus toetada digitaalse ühendatuse suurendamist osana poliitikaeesmärgist nr 1, milleks on konkurentsivõimelisema ja arukama Euroopa saavutamine. Selleks et säilitada õige tasakaal eri poliitikaeesmärkide toetamise vahel, võetakse poliitikaeesmärgi nr 1 valdkondliku keskendamise nõuete täitmise arvutamisel arvesse ainult 40 % digitaalse ühendatuse suurendamiseks kulutatud vahenditest ning valdkondliku keskendamise nõuete puhul arvesse võetavad vahendid ei ületa 40 % kõnealuse poliitikaeesmärgi valdkondliku keskendamise miinimumnõuetest.
13. Poliitikaeesmärgi nr 2 (Keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega majanduselt CO₂-neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline Euroopa) raames saavad ERF ja Ühtekuuluvusfond muu hulgas toetada looduse, bioloogilise mitmekesisuse ja roheline taristu kaitse ja säilitamise tõhustamist, sealhulgas linnapiirkondades, ning kõigi saastevormide vähendamist. Sama poliitikaeesmärgi nr 2 raames saavad ERF ja Ühtekuuluvusfond toetada säästva mitmeliigilise linnalise liikumiskeskonna edendamist osana üleminekust CO₂-neutraalsele majandusele. Selleks et säilitada õige tasakaal eri poliitikaeesmärkide toetamise vahel, võetakse poliitikaeesmärgi nr 2 valdkondliku keskendamise nõuete täitmise arvutamisel arvesse ainult 50 % säästva mitmeliigilise linnalise liikumiskeskonna edendamiseks kulutatud vahenditest ning valdkondliku keskendamise nõuete puhul arvesse võetavad vahendid ei ületa 50 % kõnealuse poliitikaeesmärgi valdkondliku keskendamise miinimumnõuetest.

14. Poliitikaeesmärgi nr 4 (Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu) raames saab ERF toetada tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadustega inimeste sotsiaal-majanduslikku lõimimist ning kolmandate riikide kodanike, kaasa arvatud migrantide sotsiaal-majandusliku integreerimise edendamist integreeritud meetmete, muu hulgas eluasemete võimaldamise ja sotsiaalteenuste kaudu.
15. Poliitikaeesmärgi nr 5 (Kodanikele lähemal olev Euroopa igat liiki territooriumide kestliku ja tervikliku arengu ja kohalike algatuste soodustamise kaudu) raames saab ERF edendada terviklikku ja kaasavat sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnaalast arengut ja kultuuri ning looduspärandit, säästvat turismi ja julgeolekut mujal kui linnapiirkondades. Kõnealuse poliitikaeesmärgi kohast toetust antakse territoriaalse ja kohaliku arengu strateegiate kaudu.

b) ERFist antava toetuse valdkondlik keskendamine (artikkel 4)

16. Liikmesriigid võivad otsustada, millisel tasandil nad valdkondlikku keskendamist järgivad: kas riigi tasandil või piirkonnakategooriate tasandil. Liikmesriigid teevad selle valiku komisjoniga sõlmitavates partnerluslepingutes. Nende valikut kohaldatakse kogu programmitöö perioodi suhtes.

17. Valdcondliku keskendamise eesmärgil liigitatakse liikmesriigid ja piirkonnad nende kogurahvatulu suhtarvu alusel kolme rühma ning iga rühma puhul määratakse kindlaks poliitikaeesmärkidele 1 ja 2 eraldatavad miinimumsummad. Liikmesriigid ja piirkonnad, mille kogurahvatulu suhtarv on vähemalt 100 % ELi keskmisest, peavad eraldama vähemalt 85 % oma ERFi vahenditest poliitikaeesmärkidele 1 ja 2 ning vähemalt 30 % poliitikaeesmärgile 2. Liikmesriigid ja piirkonnad, mille kogurahvatulu suhtarv on 75 % või üle selle ja alla 100 % ELi keskmisest, peavad eraldama vähemalt 40 % oma ERFi vahenditest poliitikaeesmärgile nr 1 ja vähemalt 30 % poliitikaeesmärgile nr 2. Liikmesriigid ja piirkonnad, mille kogurahvatulu suhtarv on alla 75 % ELi keskmisest, eraldavad vähemalt 25 % oma ERFi vahenditest poliitikaeesmärgile nr 1 ja vähemalt 30 % poliitikaeesmärgile nr 2. Liikmesriikide võimalus saavutada valdkondlik keskendamine kas riigi tasandil või piirkonnakategooria tasandil peaks tagama paindlikkuse eri programmide tasandil.

c) ERFist antava toetuse kohaldamisala (artikkel 5)

18. ERFist toetatakse järgmist:

- taristuinvesteeringud;
- meetmed rakendusuuringu ja innovatsiooni, kaasa arvatud tööstusuuringute, tootearenduse ja teostatavusuuringute jaoks;
- investeeringud teenuste kättesaadavusse;
- tulusad investeeringud VKEdesse ja investeeringud, mille eesmärk on säilitada olemasolevad töökohad ja luua uusi töökohti;
- seadmed, tarkvara ja immateriaalne vara;
- võrgustike moodustamine, koostöö, kogemuste vahetamine ja innovatsiooniklastreid, kaasa arvatud ettevõtjate, teadusasutuste ja haldusasutuste vahelisi innovatsiooniklastreid hõlmavad meetmed;
- teave, teavitamine ja uuringud ning
- tehniline abi.

19. Teatud tingimustel võidakse ERFist toetada muudesse ettevõtetesse kui VKEdesse tehtavaid tulusaid investeeringuid. Samuti võidakse teatud tingimustel ERFist toetada koolituse, elukestva õppe, ümberõppe ja hariduse valdkonna meetmeid ning selliste varude ostmist, mis on vajalikud tervisesüsteemide säilenõtkuse ja hädaolukordadele vastupidavuse tugevdamiseks.
20. Kui see on tingimata vajalik ning ajutise meetmena võib ERF toetada käibekapitali rahastamist VKEdes toetuste vormis, et reageerida erandlikele või ebatavalistele asjaoludele.

d) Ühtekuuluvusfondist antava toetuse kohaldamisala (artikkel 6)

21. Ühtekuuluvusfondist toetatakse järgmist:
- investeeringud keskkonda, sealhulgas keskkonnakasutavad kestliku arengu ja energiaga seotud investeeringud, pöörates erilist tähelepanu taastuvatele energiaallikatele;
  - investeeringud TEN-T-sse;
  - tehniline abi;
  - teave, teavitamine ja uuringud.

e) Kohaldamisalast väljajätmine (artikkel 7)

22. Oli oluline täpsustada, millised tegevused jäävad ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kohaldamisalast välja. Seda näiteks investeringute puhul selliste kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise, mis tulenevad heitkogustega kauplemise süsteemi direktiivi 2003/87/EÜ kohastest tegevustest, eesmärgiga hoiduda selle direktiiviga juba ette nähtud rahastamise dubleerimisest. Lisaks on välja jäetud ka komisjoni määruses (EL) nr 651/2014 määratletud raskustes olevad ettevõtjad, välja arvatud juhul, kui see on lubatud vähese tähtsusega abi või erandlikele asjaoludele reageerimiseks kehtestatud ajutise riigiabi eeskirjade kohaselt. ERFist ja Ühtekuuluvusfondist ei toetata ka teatavaid investeringuid lennujaamadesse, välja arvatud sihipäraseid keskkonnariskide leevendamise, julgeoleku- ja ohutusmeetmeid piirkondlikes lennujaamades, tingimusel et investeringute peamine eesmärk seatakse selgelt liidu keskkonna-, julgeoleku- või ohutusstandarditest lähtuvalt ning see on kooskõlas riigiabi eeskirjadega. Samuti ei toetata kummastki fondist prügilasse ladestamise ja jäätmejääkide käitlemise rajatise, tuumajaamade dekomisjoneerimist või nende rajamist ega tubaka ja tubakatoodete valmistamist, töötlemist ja turustamist. Samuti on välja jäetud toetus investeringutele seoses fossiilkütuste tootmise, töötlemise, transpordi, jaotuse, ladustamise või põlemisega, välja arvatud:

- i) teatavatel tingimustel tahketel fossiilkütustel töötavate küttesüsteemide asendamine gaasiküttel töötavate küttesüsteemidega;
- ii) investeringud gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude laiendamise ning nende kasutusotstarbe muutmise, ümberehitamise või moderniseerimise, tingimusel et sellised investeringud valmistavad võrgud ette taastuvate ja vähese CO₂-heittega gaaside, näiteks vesiniku, biometani ja sünteesigaasi lisamiseks süsteemi ning võimaldavad asendada tahkeid fossiilkütuseid kasutavad seadmed;
- (iii) investeringud avalikuks kasutamiseks mõeldud keskkonnasõbralikesse sõidukitesse ning sõidukid, õhusõidukid ja veesõidukid, mis on projekteeritud ja ehitatud või kohandatud kasutamiseks elanikkonnakaitse- ja tuletõrjeteenistustes.

Eespool toodud punktide ii ja iii kohase toetuse summa sõltub liikmesriigi kogurahvatulu tasemest ja tahkete fossiilkütuste osakaalust sisemaises energia kogutarbimises. ERFist ja Ühtekuuluvusfondist punktide i ja ii alusel toetatavad tegevused valib korraldusasutus välja 31. detsembriks 2025 ning neid tegevusi ei saa järgmisesse programmitöö perioodi üle viia.

f) Erisätted (artiklid 9–14)

23. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 349 kohaldatakse äärepoolseimate piirkondade suhtes teatavaid erisätteid.
24. ERFist võidakse toetada integreeritud territoriaalset arengut tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ning Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi programmide raames. Majandus-, keskkonna-, kliima-, demograafiliste ja sotsiaalsete probleemidega tegelemiseks toetatakse ERFist integreeritud territoriaalset arengut territoriaalsetele või kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiatele tuginedes. ERFist toetatakse Euroopa linnaarengu algatust. ERFist toetatakse piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute rahastamisvahendit, millest omakorda toetatakse Euroopa väärtusahelate arengut soodustava potentsiaaliga piirkondadevaheliste innovatsiooniprojektide turustamist ja nende ulatuslikumat kasutuselevõtmist.

IV. KOKKUVÕTE

25. Nõukogu esimese lugemise seisukoht väljendab nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel peetud läbirääkimiste tulemusel ja komisjoni toetusel saavutatud kompromissi.
26. Nõukogu usub, et tema esimese lugemise seisukoht kujutab endast mõlema fondi jaoks tasakaalustatud paketti, mida käesoleva määrusega 2021.–2027. aasta programmitöö perioodi jaoks luua soovitakse.